

Toespraak van George van Houts voor de Tweede Kamer (plenair debat) op 16 maart 2016

Mevrouw de voorzitter, leden van de Tweede Kamer,

Burgerinitiatief Ons Geld heeft het geldstelsel op de Kamer-agenda gezet. Dit stelsel is zeer belangrijk voor de samenleving. Het bepaalt in hoge mate hoe onze samenleving eruitziet, en welke problemen we ondervinden. Dit geldstelsel is toe aan herziening. Het is onbestuurbaar en loopt tegen zijn grenzen aan.

Ons geldstelsel is een web van gelddoeltes van commerciële banken. Het bestaat uit geld dat u en ik 'tegoed hebben' van die banken. Deze banken hebben ons echter veel meer geld beloofd dan ze hebben. Dat maakt het geldstelsel instabiel; het is een kaartenhuis dat continu op omvallen staat.

De overheid houdt dit kaartenhuis overeind. De samenleving draagt de lasten daarvan, waaronder schulden, versobering en economische stagnatie. Monetaire machten eisen dat de samenleving 'hervormt', en zich steeds weer aanpast aan dit labiele geldstelsel. We zien dat terug in uitholling van sociale voorzieningen en verworvenheden. De samenleving moet echter niet verschrompelen onder een gammel geldstelsel. Dat is verspilling van onze potenties. Ons geldstelsel behoeft hervorming. Het moet dienstbaar worden aan de maatschappij, en deze niet onnodig belasten, maar doen floreren.

Ons geldstelsel steunt op elitaire privileges. Dat staat op gespannen voet met de democratie. Het wordt tijd dat de democratische rechtsstaat volwassen wordt, en het geldstelsel direct onder haar hoede neemt. Geld is het maatschappelijke machtsmiddel bij uitstek. Een democratie die dit machtsmiddel aan een financiële elite laat, is zelf niet aan de macht, en is dus eigenlijk een schijndemocratie.

Tot voor kort beseftte bijna niemand waar het geld vandaan komt en wie bepaalt, wie het, waarvoor, in handen krijgt. Dat verklaart waarom de monetaire regelgeving gebrekkig is, en monetair beleid zo ineffectief. Goed begrip van het geldstelsel is essentieel voor een goede regeling ervan. Die regeling is grondwettelijk aan u, als wetgever, opgedragen. Wij roepen u op om deze verantwoordelijkheid ook te gaan nemen. Zolang u het geldstelsel aan commerciële exploitanten overlaat, zult u blijven vergaderen over de onwenselijke gevolgen daarvan, en uw dagen vullen met symptoombestrijding.

Ons geld wordt nu geleend van de banken. Dat heeft de samenleving tot het uiterste beladen met schuld en schuldenlasten. Groeiende ongelijkheid en aanhoudende stagnatie zijn het gevolg. Zelfs voor banken is er reden om de monetaire bakens te gaan verzetten. Wees dus niet bang voor hun tegengesputter. Dat gesputter getuigt van vastgeroest denken en de illusie dat er geen alternatief zou zijn. Dat alternatief is er wel!

Geruisloos en tegen geringe kosten zijn de gebreken van het huidige geldstelsel te verhelpen. Gelddoeltes van banken worden daarbij omgezet in door de overheid geschapen geld. Dat maakt banken stabiel, en stelt de geldomloop veilig. Het vermindert de complexiteit en verwevenheid

van het financiële stelsel. Het banktoezicht kan dan sterk worden vereenvoudigd, en de kredietmarkt worden geliberaliseerd. Het geldstelsel is dan transparant en verantwoord te besturen, en kan de maatschappij gaan dienen.

Dit alternatief hebben wij schriftelijk voor u geschetst. Het is nu aan u, om de regering op te dragen hier nadere studie en uitwerking van te maken, en de maatschappelijke kosten en baten objectief te gaan afwegen. Deze modernisering levert de schatkist jaarlijks vele miljarden op. Het geeft ook ruimte voor versnelde afbetaling van publieke en particuliere schulden. Als u zorgt voor een goed geldstelsel, hoeven huishoudens lang niet zoveel te lenen als nu.

De regering zegt vast te houden aan haar huidige aanpak van de financiële crisis. Die aanpak overtuigt niet. Problemen worden niet opgelost, maar verplaatst naar de toekomst en naar supranationaal niveau. Naarstig wordt voortgebouwd aan een gammel geldstelsel. Het wordt wel complexer gemaakt, maar niet beter. Het kaartenhuis wordt overeind gehouden tegen onaanvaardbare maatschappelijke kosten.

Met moderne en relatief eenvoudige ingrepen is ons geldstelsel stabiel en gezond te maken. Deze migratie is eenvoudiger dan invoering van de euro, en effectiever dan de Europese bankenunie. De kosten en risico's zijn gering, gezien de kosten en risico's van het huidige geldstelsel. De baten zijn zeer groot. Het zou Europa uit de malaise halen en in haar kracht zetten, als nooit tevoren. Doel van de Europese integratie is samen sterk staan. Dat kan met een stabiel en maatschappelijk verantwoord geldstelsel. Ook voor Europa is er alle reden om de regeling van het geldstelsel te herzien.

Dat lijkt een grote opgave, maar de Westerse democratieën hebben voor hetere vuren gestaan. Afschaffing van de slavernij en emancipatie van vrouwen vergden grotere maatschappelijke verandering, dan modernisering van ons geldstelsel. Het recht en de plicht om geld te scheppen ligt principieel bij de overheid. Ondersteund door 100.000 landgenoten verzoek ik uw Kamer zich hiervoor uit te spreken, en de geldhervorming in te luiden.